

недопустимими, у випадку, якщо сторона обвинувачення не надала постанови прокурора та/або ухвали слідчого судді про дозвіл на проведення відповідної негласної слідчої (розшукової) дії, адже в цьому випадку неможливо перевірити дотримання такого критерію допустимості доказів, як належна процедура, яка передбачає дотримання послідовності проведення дій, належне оформлення рішення про їх проведення, дотримання умов та порядку здійснення слідчої дії [7, с. 96-97]. Тому для визнання результатів НСРД допустимими доказами сторона обвинувачення обов'язково повинна надати до суду і розсекречені постанови прокурора та/або ухвали слідчого судді.

На практиці також існують проблеми й з реалізацією ч. 2 ст. 266 КПК України, яка передбачає, що технічні засоби, які застосовувалися під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, а також первинні носії отриманої інформації повинні зберігатися до набрання законної сили вироку суду. У більшості випадків, такі технічні засоби є досить високовартісними, і забезпечити ними кожного окремого оперативного співробітника немає можливості, а тим більше, забезпечити використання необхідних технічних засобів лише в одному конкретному кримінальному провадженні [7, с. 95]. Ця проблема потребує вирішення шляхом запровадження окремої норми КПК, яка б регламентувала підстави, порядок і зміст застосування оперативно-технічних засобів під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій та порядок використання їх результатів в кримінальному судочинстві.

Нами доводилось, що судовий контроль є гарантією дотримання конституційних прав учасників кримінального процесу при проведенні НСРД [5; 6]. Але судовий контроль під час проведення НСРД не повною мірою забезпечує дотримання гарантій осіб, чії права обмежуються.

Відзначимо, що НСРД та ОРД мають однорідність їх гносеологічної природи, але Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» містить ще один вид судового контролю, а саме повідомлення суду про закриття оперативно-розшукової справи. Ч. 2 ст. 9-2 вищевказаного Закону встановлено, що у випадку закриття оперативно-розшукової справи, якщо у такій справі здійснювалися оперативно-розшукові заходи за рішенням суду, повідомлення про її закриття надсилається також до цього суду у 3-денний строк. Таким чином, можна говорити про певну повноту контролю.

На відміну від Закону «Про оперативно-розшукову діяльність», КПК України не передбачає такого виду судового контролю як інформування суду про результати проведення НСРД. Хоча можна з впевненістю відзначити, що такий зворотній зв'язок значно підвищить ефективність судового контролю, що позитивно вплине і на результативність НСРД.

Підводячи підсумок зазначимо, що вирішення окреслених проблем надає однозначність в розумінні і оформленні результатів НСРД, значно підвищить ефективність судового контролю та результативність НСРД у доказуванні.

Література

1. Сергєєва Д.Б. Результати негласних слідчих (розшукових) дій: проблемні аспекти визначення // Право і громадське суспільство. 2014. № 1. С. 97-106.
2. Багрий М.В., Луцик В. В. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні. Львів, 2014. 308 с.
3. Негласні слідчі (розшукові) дії та використання результатів оперативнорозшукової діяльності у кримінальному провадженні: навчально-практичний посібник / С.С. Кудінов, Р.М. Шехавцов, О.М. Дроздов, С.О. Гриненко. Х.: "Оберіг", 2013. 344 с.
4. Шило А.В. Використання в кримінальному провадженні відомостей, отриманих у результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Нац. юрид. університет ім. Я. Мудрого. Х., 2019. 241 с.
5. Хараберюш І.Ф. Негласні слідчі (розшукові) дії як об'єкт судового контролю // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Право. Маріуполь : МДУ, 2019. Вип. 18. С. 62-69. DOI 10.34079/2226-3047-2019-9-18-62-69.
6. Лісовий О.О. Правова природа обмеження конституційних прав громадян при проведенні НСРД, пов'язаних із використанням технічних засобів // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Право. 2020. Вип. 19. С. 20-28. DOI 10.34079/2226-3047-2020-10-19-20-28.
7. Каліновська М. О. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні під час застосування запобіжних заходів // Університетські наукові записки. 2018. № 69. С. 89-100.

УДК 342.9-048.35(477)

Черних Є.М.

кандидат юридичних наук, доцент кафедри

ПОНЯТІЙНІ ОЗНАКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ

З середини дев'яностих років минулого сторіччя поняття адміністративної реформи отримало широке визнання українських науковців, передусім, представників соціальних наук, практикуючих фахівців, й стало звичним в інформаційному просторі. Втім, попри популярності це поняття не отримало, так би

мовити, конвенційної дефініції й залишається предметом дискусій. Визначення поняття адміністративної реформи науковцями конструюються з урахуванням таких взаємопов'язаних компонентів, як мета, об'єкт, предмет, суб'єкти, засоби (або шляхи) та зміст. Найбільш складним для визначення компонентом, на нашу думку, є об'єкт адміністративної реформи, який виявляється багатозначним, структурно складним та багатогарбовим.

Виходячи з того, що наукова думка не досягла єдності у визначеннях адміністративної реформи, ми вважаємо, що слід опиратися передусім на основні ознаки цього поняття, до яких, на нашу думку, можна віднести наступні риси:

- має надзвичайно широкий та складний власний об'єкт, межі якого приблизно можна окреслити через комплексне поняття системи державного управління:

а) в інституційному значенні – як систему суб'єктів державного або публічного управління, яка не обмежується органами державної виконавчої влади, а охоплює інші державні органи, установи та підприємства в частині внутрішньо-організаційної діяльності, а також недержавних суб'єктів публічного управління, які представлені органами місцевого самоврядування, в частині делегованих їм повноважень; та інституційної системи об'єктів публічного управління – установ, організацій, підприємств, як учасників публічно-правових відносин (наприклад, державні підприємства, різні форми самоврядування: місцевого, соціального, академічного або економічного) в частині визначення їх адміністративного правового статусу, можливостей в управлінських відносинах.

Можна побачити, що тут має місце часткове співпадіння суб'єкту та об'єкту реформи – відповідні органи державного управління, які є суб'єктами здійснення адміністративної реформи, разом з тим виступають і інституційним об'єктом цієї реформи. Крім того, інституційний об'єкт виявляється настільки широким, що виходить за межі елементів механізму держави;

б) в значенні специфічних сфер та галузей, тобто публічно-правових відносин, що перебувають під управлінським впливом держави;

в) в значенні управлінської діяльності – вольових актів, процедур управлінського характеру, які регулюються нормами адміністративного права.

На нашу думку, об'єкт адміністративної реформи не вичерпується вказаними складовими системи державного управління, а також охоплює нормативно-правовий, ідеологічний, доктринальний елементи;

- засаднича детермінованість Конституцією України, що репрезентує зв'язок адміністративної реформи із базовими політико-правовими положеннями та надає їй авторитетності;

- стратегічна спрямованість на вищі соціальні та політико-правові ідеали: становлення України як високорозвинутої, правової, цивілізованої європейської держави з високим рівнем життя, соціальної стабільності, культури та демократії через створення нової системи державного управління;

- спрямованість на покращення керованості та ефективності системи державного управління;

- комплексність та системність, що обумовлено складною структурою системи державного управління як об'єкту, відбивається в багатоаспектності та впорядкованості напрямків реформи, а також способів, форм і методів її реалізації;

- програмність, змістова структурованість, послідовність – передбачає програму та три послідовних етапи здійснення реформи;

- концептуальна обґрунтованість – в теоретичному аспекті спирається на сучасну наукову думку, яка враховує досвід країн, що відносять до сталих демократій;

- реорганізаційний та утворюючий характер – передбачає як перебудову вже існуючої системи державного управління, так і розбудову її нових елементів;

- керованість і прогнозованість реформи як процесу;

- має відносно тривалий характер.

До викладеного слід додати, що системність адміністративної реформи як явища передбачає комплексність підходу до її визначення. Саме в цьому виявляється методологічна єдність науковців в питанні пошуку кращої дефініції. Втім, виходячи із багатокомпонентності концепту адміністративної реформи, кількості та складності його ознак, пошук бездоганно повного і разом з тим не обтяжливого за конструкцією визначення постає, на нашу думку, нездійсненним завданням. Вважаємо, що сподівання на вичерпне визначення концепту адміністративної реформи навряд чи обґрунтовано, оскільки його ядро складає поняття державного управління, яке само є зразком безкінечних пошуків абсолютної дефініції.

Література

1. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22.07.1998 р. № 810/98. Офіційний вісник України від 11.06.1999 р. № 21. Ст.943.

2. Концепція адміністративної реформи в Україні. Київ: ДВПІ Міннауки України, 1998. 62 с.

3. Колпаков В. К. Адміністративна реформа: концептуальні засади. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvknvuv/2010_1/kolpakov.htm (дата звернення: 01.10.2020).

4. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики. За заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Факт, 2003. 384 с.